

3A 94/2011-105

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců JUDr. Jana Ryby a Mgr. Milana Taubera v právní věci žalobců: a) **Wolfgang Habermann**, bytem Lubník 59, Lanškroun, b) **Tomáš Pecina**, bytem Slezská 56, Praha 2, c) **Jan Šinágl**, bytem Bratří Nejedlých 335, Žebrák, žalobci a) a c) zastoupeni Tomášem Pecinou, bytem Slezská 56, Praha 2, proti žalovanému: Ministerstvo vnitra, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě rozhodnutí žalovaného ze dne 28.6.2011, č.j. MV-58402-37/VS-2009,

t a k t o:

- I. **Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 28.6.2011, č.j. MV-58402-37/VS-2009, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení ve výši 2.000,- Kč a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku do rukou Tomáše Peciny.**

O d ů v o d n ě n í:

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze dne 29.6.2011 se žalobci (představující přípravný výbor sdružení) domáhali zrušení rozhodnutí vydaného Ministerstvem vnitra (dále jen „žalovaný“ nebo „ministerstvo“) blíže označeného v záhlaví tohoto rozsudku, kterým žalovaný podle ust. § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů (dále jen „zákon o sdružování občanů“) odmítl registraci občanského sdružení s názvem „Sudetoněmecké krajanské sdružení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, občanské sdružení“ (dále jen „Sudetoněmecké krajanské sdružení“).

V žalobě uvedli žalobci nejprve, že napadené rozhodnutí je *nicotné*, když k registraci občanského sdružení došlo již právní mocí rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31.3.2011, č.j. 11 Ca 298/2009-78, avšak z důvodu opatrnosti uvádějí důvody, pro něž shledávají napadené rozhodnutí nezákonným. Tato skutečnost nebrání soudu, aby nicotnost

napadeného rozhodnutí vyslovil z úřední povinnosti i v tomto řízení, i když je tvrzená nicotnost rozhodnutí napadána samostatnou žalobou podanou u Městského soudu v Praze téhož dne, tj. 29.6.2011.

Žalobci nesouhlasí se závěrem žalovaného, který dovedl, že zamýšlené sdružení je dle ust. § 4 písm. a) a b) zákona o sdružování občanů sdružením nedovoleným.

Žalobci konkrétně ohledně názvu sdružení nesouhlasí s poukazem žalovaného na rozsudky Nejvyššího správního soudu a to ze dne 24.6.2010, č.j. 7 As 40/2010-85 a ze dne 15.7.2010, č.j. 7 As 51/2010-63, neboť dle žalobců v těchto případech šlo o občanská sdružení, jejichž název byl zavádějící a klamný, když v prvním případě (občanské sdružení Komise pro kapitálový trh) se spolek mohl vydávat za státní orgán, ve druhém případě (New CENTRALBANK- ING, o.s.) za subjekt oprávněný poskytovat bankovní služby. V daném případě však název Sudetoněmecké krajanské sdružení není dle žalobců ani zavádějící, ani klamavý. Existence zahraničních občanských sdružení pojmenovaných (v překladu) podobně, je bez právního významu, neboť ust. § 6 odst. 4 zákona o sdružování občanů hovoří o názvu právnické osoby, která již vyvíjí činnost na území České republiky a nikoliv o cizozemském občanském sdružení, které na území ČR svou činnost nevyvíjí. Obdobně je tomu tak i u obchodní společnosti SKS – Informační středisko Praha s.r.o.

Žalobci nesouhlasí v napadeném rozhodnutí s textem, že v případě německého a rakouského sudetoněmeckého krajanského sdružení „jde o spolky, jejichž aktivity jsou v rámci ČR vnímány v nezanedbatelné míře negativně, a to v kontextu historických událostí, k nimž došlo v pohraničních oblastech po roce 1938 při jejich odtržení od Československa a začlenění do Německé říše, jakož i s nároky dosud uplatňovanými jmenovanými sudetoněmeckými spolky vůči České republice“. Společenský dialog je běžnou součástí demokratického provozu. Žalobci jsou si sice vědomi skutečnosti, že cíle činnosti jím založeného spolku budou předmětem ostré polemiky a nebudou určitou částí společnosti sdíleny, uvedené však považují za jeden z důvodů založení spolku, přičemž důvodem je i poskytnout prostor k vyjádření názorů, jejichž zastoupení ve společnosti v posledních letech prudce vzrůstá. Žalobci nesouhlasí s argumentací uvedenou v napadeném rozhodnutí a považují ji za projev nedemokratické totalitní představy o fungování veřejné debaty.

Žalobci nesouhlasí ani s odůvodněním napadeného rozhodnutí na straně 5, kde se žalovaný zabýval názvem občanského sdružení, který může být (dle žalovaného) značnou většinou společnosti vnímán jako urážlivý a provokativní, způsobilý zasáhnout citění osob majících události v paměti na základě vlastních negativních zkušeností i všech demokraticky smýšlejících osob. Žalobci odmítají být spojováni s nedemokratickými historickými subjekty, které totéž popisné označení užívaly ve svém názvu. Žalobci přitom poukázali na existenci politické strany, která má ve svém názvu „komunistická“, přičemž zdůraznili, že výraz „sudetoněmecký“ je výrazem popisným a pro žalobce není dost dobře nahraditelný jiným ekvivalentním termínem a to s ohledem na účel a cíl sdružení.

Žalobci rovněž nesouhlasí s poukazem žalovaného na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27.6.1923, neboť není použitelné v daném případě. Spolku Deutschböhmen-Tschechovien jsou vytýkány separatistické snahy, přičemž Sudetoněmecké krajanské sdružení naopak usiluje o reintegraci sudetoněmeckého obyvatelstva do České republiky v rámci stávajícího území. V souvislosti s uvedeným rozvedli žalobci úvahu ohledně pokuty pro svévoli uloženou právnímu zástupci žalobce v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27.6.1923 s tím, že současný právní řád již umožňuje uplatňovat svá práva u soudu bez rizika, že návrhvatel bude stížen sankcí.

Dle žalobců žalovaný neuvedl žádný relevantní důvod, pro který by názvem spolku měl být naplněn předpoklad ust. § 4 písm. a) zákona o sdružování občanů.

Dále se žalobci vyjádřili k otázce práva sudetských Němců na vlast, která je zmíněna v napadeném rozhodnutí, když uvedli, že jde o právní institut zakotvený v r. 1804 tzv. konškrípčním patentem, kdy se jednalo o vztah mezi fyzickou osobou a obcí, přičemž domovské právo bylo možno nabýt toliko způsobu vyjmenovanými v zákoně. S domovským právem byly spojeny určité výsady např. poskytování sociálních a zdravotních služeb. Ačkoliv sudetoněmecký spolek nemá požadavek na vrácení domovského práva přímo uveden ve stanovách, pokládá jej za oprávněný a podporuje jej.

*Žalobci konkrétně ohledně posouzení stanov sdružení nesouhlasí s odůvodněním napadeného rozhodnutí na straně 10, že pokud by skutečným základním cílem navrhovaného sdružení byla podpora porozumění mezi národy, odpovídalo by to i určení názvu sdružení a orientaci jeho aktivit, přičemž ve volbě názvu a cílech činnosti vyjádřených ve stanovách sdružení však ministerstvo nespátřuje záměr dosáhnout proklamovaného cíle, nýbrž záměr, kdy přípravný výbor využívá realizaci sdružovacího práva dle zákona o sdružování občanů, aby tak dosáhl výsledku právní normou nepředvídaného a nežádoucího. Dle žalobců nemá takový závěr podklad v předchozí argumentaci napadeného rozhodnutí. S ohledem na uvedené považují žalobci *napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů*. Napadené rozhodnutí postrádá uvedení norem, které má v úmyslu sdružení porušovat a jakým způsobem.*

Závěrem žalobci zdůraznili, že jejich cílem, což vyplývá z čl. 3 navrhovaných stanov, je obnova pokojného soužití Čechů a Němců na území České republiky, jež bude prospěšná oběma národům, což je legitimní cíl.

V písemném vyjádření k žalobě ze dne 31.10.2011 žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a k jednotlivým žalobním námitkám uvedl následující:

- k námitce týkající se *nicotnosti* napadeného rozhodnutí, že napadené rozhodnutí netrpí vadami ve smyslu § 77 odst. 2 správního řádu;
- k námitce poukazující na *nepřílehavost odkazu žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24.6.2010, č.j. 7 As 40/2010-85 a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15.7.2010, č.j. 7 As 51/2010-63*, že jsou oporou pro názor ministerstva na aplikaci § 4 písm. b) zákona o sdružování občanů, dle něhož lze i volbu názvu občanského sdružení vyjádřeného ve stanovách, který splňuje podmínky dané v § 6 odst. 4 zákona o sdružování občanů, podřadit pod pojem „způsob“ ve smyslu ust. § 4 písm. b) tohoto zákona. Žalovaný poukázal na skutečnost, že rozhodnutím není dovozována klamavost názvu, jak namítají žalobci (bod 11 žaloby);
- k námitce, v níž žalobci *odmítají spojování s nedemokratickými historickými subjekty*, které mají shodné označení (adjektivum „sudetoněmecké“ žalobci charakterizují jako neutrální popisný termín), žalovaný poukázal na žalobu, kde je uvedeno že „žalobci nemají, jak by svůj spolek jinak konsistentně s jeho účelem a cíli nazvali“ (viz bod 19 a 20 žaloby);
- k námitce *vztahující se k odkazu žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu Československé republiky ze dne 27.6.1923*, kdy žalobci poukazují na separatistické snahy spolku Deutschböhmen-Tschechovien, zatímco Sudetoněmecké krajanské sdružení usiluje naopak o reintegraci sudetoněmeckého obyvatelstva do České republiky v rámci stávajícího uspořádání, že ministerstvo vychází z renomovaného prvorepublikového Nejvyššího správního soudu, jehož judikatura je dodnes používána a citovaný judikát je v daném případě pro právní posouzení věci právně významný a to i vzhledem ke skutečnosti, že k němu dospěl soud ve spojitosti se zvoleným názvem zamýšleného spolku;

- k námitkám uvedeným pod body 17, 18, 29 a 36, kde žalobci mj. namítají, že žalovaný nemá nic proti existenci politické strany, jenž má ve svém názvu výraz „komunistická“, z čehož žalobci dovozují dvojí metr ministerstva, uvedl žalovaný, že veškeré návrhy na registraci občanských sdružení podle zákona o sdružování občanů posuzuje ministerstvo v rámci své zákonné působnosti výhradně z hledisek stanovených v § 8 odst. 1 zákona o sdružování v kontextu s čl. 20 Listiny základních práv a svobod. V evidenci ministerstva je vedeno více než 86 000 občanských sdružení. V případě Sudetoněmeckého krajanského sdružení však ministerstvo zastává názor, že zásah do výkonu sdružovacího práva je legitimní, opodstatněný a nezbytný. Ministerstvo má za to, že záměry žalobců spojené s registrací sdružení již přesahují rámec toho, co je dle žalobců „běžnou součástí toho, co bývá zvykem nazývat „demokratickým provozem“. Ministerstvo dále uvedlo, že prezentace Tomáše Peciny a Jana Šináglu spojená s cíli dosud neregistrovaného sdružení byla důvodem pro podání trestního oznámení příslušným orgánům, které bylo zasláno na vědomí Městskému soudu v Praze a ministerstvu jako orgánu zabývajícím se registrací jmenovaného občanského sdružení. Vnímání snah o registraci Sudetoněmeckého krajanského sdružení dokládá i „Benešovská výzva“ ze dne 31.8.2011 zasláná ministerstvu dne 13.9.2011 Českým svazem bojovníků za svobodu, okresní výbor Boskovice, v níž odbojáři a legionáři na setkání v Benešově u Boskovic vyjádřili podporu postupu ministerstva ve věci registrace jmenovaného občanského sdružení.

Soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání, neboť přistoupil ke zrušení rozhodnutí z důvodu nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.).

Městský soud posoudil věc takto:

V první řadě se soud zabýval *námitkou nicotnosti napadeného rozhodnutí*, neboť pokud by tato námitka byla důvodná, již tato okolnost samotná by bez dalšího musela vést k vyslovení nicotnosti napadeného rozhodnutí, aniž by bylo možné se zabývat ostatními žalobními námitkami.

V daném případě se soud touto otázkou zabýval již v usnesení ze dne 10. 5. 2012, č.j. 3 A 93/2011-45, kde dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se závazným právním názorem soudu rozhodujícího v dané věci a jeho vydání nebránila ani právní úprava uvedená v ust. § 8 odst. 4 zákona o sdružování občanů, neboť ta nebyla v dané věci aplikována. V podrobnostech odkazuje soud na důvody uvedené v tomto usnesení, jež byly akceptovány i v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9.8.2012, č.j. 9As 91/2012-31.

S ohledem na závěr, že napadené rozhodnutí není nicotným, mohl soud přistoupit k přezkumu napadeného rozhodnutí.

Ze žaloby vyplývá, že žalobci *namítají nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí*, když v žalobě v části označené VII. (6. str., 29. bod žaloby) tvrdí, že žalovaný nevedl žádný relevantní důvod, pro který by mělo být naplněno ust. § 4 písm. a) zákona o sdružování občanů a v části označené IX. (7. str., 37. bod žaloby) tvrdí, že napadené rozhodnutí dovozující nedovolenost spolku z důvodu podle ust. § 4 písm. b) zákona o sdružování občanů je (opětovně) nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, potažmo žalobci tvrdí, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, protože znovu neuvádí konkrétní normy, které sdružení chce porušovat a jakým způsobem.

Ve vztahu k výše tvrzenému nemohl soud opomenout skutečnost, že v dané věci již bylo rozhodováno Městským soudem v Praze, a to na základě žaloby podané žalobci proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24.8.2009, č.j.: MV-58402-7/VS-2009, kdy napadené rozhodnutí soud zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, včetně závazného právního názoru, který byl žalovaný povinen respektovat.

Městský soud v Praze v tomto řízení proto v rámci uplatněných žalobních bodů nutně musel dbát a přezkoumat, při dodržení zásady legitimního očekávání a předvídatelnosti rozhodnutí, zda v následně probíhajícím řízení byl respektován v úplnosti závěr (právní názor) vyjádřený v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31.3.2011, č.j. 11 Ca 298/2009-78, jímž soud správní orgán v dalším postupu zavázal.

Z odůvodnění tohoto rozsudku mj. vyplývá,

- že žalovaný zamítl žádost o registraci občanského sdružení podle § 8 odst. 1 písm.c) zákona o sdružování občanů, neboť dospěl k závěru, že podle § 4 tohoto zákona jde o sdružení nedovolené proto, že jeho cílem je jinak porušovat Ústavu a zákony. Z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, že žalovaný argumentoval možným porušením článku 1 odst. 1 a článku 11 odst. 1 Ústavy České republiky, přitom ze stanov občanského sdružení nevyplývá, že by jeho činnost byla namířena proti celistvosti či jednotnosti území České republiky, a proto není zřejmé z jakých konkrétních skutečností žalovaný dovozuje, že činnost občanského sdružení je namířena proti zmíněným článkům Ústavy,
- v návaznosti na uvedené absentuje v odůvodnění rozhodnutí úvaha o logické návaznosti závěru o možném porušení uvedených ustanovení v souvislosti s deklarovaným cílem občanského sdružení, které odtržení území České republiky nepožaduje,
- hlásí-li se občanské sdružení k cílům, deklarovaným spolky v Německu a Rakousku, je třeba, aby bylo ze spisového materiálu patrné, že tyto zahraniční spolky deklarují právo na vlast, a současně je nutno vyjádřit, co se deklarovaným právem na vlast rozumí, resp. zda a proč tato deklarace uvedeného práva je namířena proti území a hranicím České republiky,
- v odůvodnění napadeného rozhodnutí je konstatován čl. 1 odst. 1 a 2 Ústavy ČR o dodržování závazků, které pro Českou republiku vyplývají z mezinárodního práva, čl. 24 a 25 Listiny základních práv a svobod, avšak neuvádí se v něm, že by sdružení mělo tyto články porušovat, což platí obdobně i ve vztahu k Postupimské dohodě ze dne 2.8.1945, Pařížské úmluvě z roku 1954, když je uvedeno, že těmito dohodami je ČR vázána, popř. jsou chráněna její práva, současně však není uvedeno, zda a z jakých důvodů činnost sdružení směřuje proti těmto mezinárodním smlouvám.

Z odůvodnění rozsudku ze dne 31.3.2011, č.j. 11 Ca 298/2009-78 mj. vyplývá, že právní oporu pro vyslovení závěru, že jde o nedovolené sdružení shledal žalovaný (v rozhodnutí ze dne 24.8.2009, č.j.: MV-58402-7/VS-2009) v Ústavě (článek 1 odst. 1 a článek 11 odst. 1), v Listině základních práv a svobod (článek 24 a 25), v Postupimské dohodě a Pařížské úmluvě, přičemž žalovaný neobjasnil, v čem a jakým způsobem stanovy proti nim směřují.

V následně vydaném rozhodnutí (ze dne 28.6.2011, č.j. MV-58402-37/VS-2009) žalovaný dospěl k závěru, že návrh sdružení na registraci bylo nutno odmítnout s poukazem na § 8 odst. 1 písm. c) zákona o sdružování občanů, protože jde o sdružení nedovolené s poukazem na § 4 písm. a) a b) uvedeného zákona. Žalovaný při novém posouzení návrhu žalobců dospěl k následujícím závěrům:

- ve vztahu k názvu sdružení, že jeho součástí je i část názvu – Sudetendeutschen, který tvoří část názvu zahraničních spolků se sídlem v Mnichově a se sídlem ve Vídni. Žalovaný poukázal v souvislosti s uvedeným na rozsudky Nejvyššího správního soudu s tím, že i otázku

volby názvu a jeho výsledné podoby vyjádřené ve stanovách občanského sdružení lze podřadit pod pojem „způsob“ tak, jak jej má na mysli ust. § 4 písm. b) zákona o sdružování občanů. Dále žalovaný zdůraznil, že kromě toho, že název občanského sdružení přejímá část názvu sudetoněmeckých krajanských sdružení, ze stanov vyplývá, že sdružení se hlásí též k předmětným zahraničním spolkům a jejich činnosti. Žalovaný zohlednil i skutečnost, že jde o spolky, jejichž aktivity jsou v rámci České republiky vnímány v nezanedbatelné míře negativně a to v kontextu historických událostí, k nimž došlo v pohraničních oblastech po roce 1938 při jejich odtržení od Československa a začlenění do Německé říše, jakož i s nároky dosud uplatňovanými těmito spolky vůči České republice. Žalovaný odůvodnil výjimečnou citlivost označení občanského sdružení poznatky ministerstva získanými ve spojitosti se zápisem SKS – Informační středisko Praha s.r.o. Ministerstvo dospělo k závěru, že již samotný název může být značnou většinou společnosti vnímán jako urážlivý a provokativní, způsobilý zasáhnout citění osob majících události v paměti na základě vlastních negativních zkušeností, tak všech demokraticky smýšlejících osob a v tomto kontextu by mohl vznik takového občanského sdružení vést k vyvolání negativních reakcí veřejnosti a na místě proklamovaného porozumění by naopak mohl nenávisť a nesnášenlivost ve společnosti rozněcovat ve smyslu § 4 písm. a) zákona o sdružování občanů. Na podporu svého závěru žalovaný poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu vydaný v roce 1923, jenž dle něho představuje jistou analogii s předmětným návrhem na registraci;

- ve vztahu ke stanovám sdružení, včetně cílů činnosti krajanského sdružení, které jsou formulované v čl. 3 stanov, že v čl. 5 a 6 stanov se sdružení zaměřuje na dekrety prezidenta republiky, které hodnotí jako „projev bezpráví“ s tím, že „sdružení je přesvědčeno, že uvedené dekrety prezidenta republiky, stejně jako některé další předpisy, by měly být zrušeny tak, aby alespoň pro futuro přestaly tvořit součást právního řádu ČR. Dále žalovaný poukázal na článek 3 odst. 9 stanov, v němž se navrhané sdružení hlásí k cílům prosazovaným spolkem Sudetendeutsche Landsmannschaft Bundesverband e.V. se sídlem v Mnichově a spolkem Sudetendeutsche Landsmannschaft in Österreich se sídlem ve Vídni s tím, že sdružení se ztotožňuje s cíly těchto spolků, k nimž i patří prosadit právní nárok na domov, nárok na navrácení uloupeného majetku a odškodnění. Žalovaný v dané věci shledal podstatným rozhodnutí Ústavního soudu zabývající se právní povahou ústavních dekretů prezidenta republiky a rovněž rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva.

Žalovaný se zabýval i otázkou posouzení nezbytnosti omezení výkonu sdružovacího práva v dané věci ve smyslu čl. 20 odst. 3 Listiny, přičemž zdůraznil, že i Evropský soud pro lidská práva vychází z toho, že svoboda sdružování není absolutní a že je v určitých případech nutno připustit, že povinnost chránit práva upravená Úmluvou může vést k omezení jiných práv a svobod taktéž upravených v úmluvě. I přes ochranu sdružovacího práva nelze upřít státu právo na přijetí závěru, zda jsou cíle a aktivity občanského sdružení v souladu s vnitrostátním právním pořádkem. Ministerstvo v této souvislosti poukázalo na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Gorzelik a spol. proti Polsku (ze dne 20. prosince 2001 č. 44158/98), jež vyústilo v daném konkrétním případě v závěr, že zásah do svobody sdružování sledoval ochranu pořádku a ochranu práv jiných, což jsou pro účely čl. 11 Úmluvy legitimní cíle. Ministerstvo uzavřelo, že pokud by skutečným základním cílem zamýšleného krajanského sdružení byla podpora porozumění mezi národy, zejména porozumění mezi Čechy a Němci, odpovídalo by tomu i určení názvu občanského sdružení, jakož i orientace aktivit v čl. 3 stanov.

Žalovaný tedy odůvodnil v napadeném rozhodnutí odmítnutí registrace sdružení jako nedovoleného z důvodů uvedených v § 4 písm. a) a b) zákona o sdružování občanů, avšak v jeho odůvodnění dosud absentují konkrétní úvahy opírající se o konkrétní doložené poznatky vypovídající o tom, že již nyní vyvíjená činnost těmi, kteří se hlásí k zamýšlenému

sdužení, vyvolává nezbytnost ochrany veřejného pořádku ve formě odmítnutí registrace takového sdružení, potažmo v rozhodnutí absentuje konkrétní označení právních norem, u nichž lze důvodně předpokládat, že budou sdružením nerespektovány. Žalovaný pro podporu svého závěru sice *rozšířil argumentaci a důvody, pro které odmítl registraci sdružení a to i o judikaturu Nejvyššího správního soudu*, avšak vady, pro které soud jeho předchozí rozhodnutí zrušil, neodstranil a důvody, které nově uvedl, nedoložil konkrétními skutečnostmi, z nichž dovozuje ohrožení veřejného pořádku, tedy neuvedl, na základě kterých konkrétních důkazních prostředků k tomuto závěru dospěl.

Žalovaný *nepostupoval v souladu s právním názorem vysloveným v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31.3.2011, č.j. 11 Ca 298/2009*, ačkoliv byl zavázán právním názorem tohoto soudu uvedeným na straně 6 rozsudku, když byl povinen se vypořádat s úkoly vyslovenými v tomto rozsudku na straně 6 odst. 4 a 5. V *jeho odůvodnění (u nově uváděných důvodů)* absentuje uvedení konkrétních poznatků vypovídajících o tom, že již nyní vyvíjená činnost těmi, kteří se hlásí k zamýšlenému sdružení a k cílům uvedeným v jeho stanovách, vyvolává nezbytnost ochrany veřejného pořádku ve formě odmítnutí registrace takového sdružení. Stejně tak *závěr žalovaného, že rozhodnutí je v souladu s ust. § 20 odst. 3 Listiny, není dosud odůvodněn v dostatečné míře* (viz str. 8 a 9 tohoto rozsudku).

Z výše uvedených důvodů se soud ztotožnil s námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí spočívající v nedostatku důvodů a dospěl k závěru, že jednak žalovaný vady, které soud vedly k závěru o nepřezkoumatelnosti prvního rozhodnutí žalovaného, neodstranil, a jednak důvody nově uvedené nemohou dosud obstát, neboť nejsou dostatečně konkrétními tak, aby z nich bylo možno dovodit ohrožení veřejného pořádku, jak již bylo uvedeno výše. Soud proto zrušil napadené rozhodnutí a věc znovu vrátil žalovanému, jehož úkolem bude věc znovu meritorně v intencích výše uvedených posoudit.

Soud přistoupil znovu ke zrušení rozhodnutí, v němž dosud absentuje uvedení konkrétních skutečností, z nichž dovozuje žalovaný ohrožení veřejného pořádku, tedy na základě kterých konkrétních důkazních prostředků k takovému závěru dospěl.

Jak již bylo uvedeno v napadeném rozhodnutí, i podle Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) svoboda sdružování není absolutní a v určitých případech je nutné připustit, že povinnost chránit práva upravená Úmluvou může vést k omezení jiných práv a svobod taktéž upravených v Úmluvě. Vyvážení konfliktních zájmů a práv jednotlivců je obtížný úkol. Může zahrnovat zvážení politických a sociálních otázek, na které se názor v demokratické společnosti významně liší. V této oblasti musí mít státy širší míru uvážení, protože vzhledem ke znalosti země jsou národní orgány obecně v lepší pozici než ESLP, aby mohly posoudit, zda zde je nebo není „naléhavá společenská potřeba“ schopná ospravedlnit zásah do jednoho z práv zaručených Úmluvou.

Při posuzování důvodů uvedených v napadeném rozhodnutí, na základě nichž žalovaný odmítl registraci zamýšleného sdružení ve smyslu ust. § 4 písm. a) zákona o sdružování občanů, soud shledává vhodným poukázat právě na judikaturu ESLP, konkrétně na rozhodnutí ve věci *HANDYSIDE v. THE UNITED KINGDOM* ze dne 7. 12. 1976, v němž se ESLP vyjádřil ke svobodě projevu (zejména bod 49.) a na rozhodnutí ve věci *REDFEARN v. THE UNITED KINGDOM* ze dne 6. 11. 2012, v němž se ESLP vyjadřoval ke svobodě sdružovací (zejména bod 56.).

Je třeba uvést, že sdružení může usilovat o změnu zákonné a ústavní struktury státu, pokud jsou všechny prostředky užité k tomuto cíli zákonné a demokratické a pokud

je samotná navrhovaná změna v souladu se základními demokratickými principy. Jestliže však má žalovaný za to, že v daném případě ze stanov vyplývá, že navrhované sdružení nejen usiluje o změnu zákonné a ústavní struktury státu, ale jím proklamované cíle (podpora porozumění mezi národy, s důrazem na porozumění mezi Čechy a Němci), jsou v rozporu s obsahem jednotlivých článků stanov (v nichž je popírána legitimita dekretů prezidenta republiky, což u velké skupiny obyvatel právě i s ohledem na zvolený název sdružení může vyvolávat logickou paralelu s činností subjektů rovněž označených jako „sudetoněmecké“, resp. historické události s nimi spojené vedly následně i k vydání dekretů prezidenta republiky Edvarda Beneše, tedy k historickým událostem, na nichž staví žalobce majetkoprávní i jiné požadavky vůči České republice), pak je třeba v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu při posuzování zásahu do svobody sdružovací zhodnotit naplnění tří základních kritérií, a to zda zásah

- 1) byl stanoven na základě zákona,
- 2) sledoval legitimní zájem a
- 3) byl v demokratické společnosti nezbytný.

Důvody pro ospravedlnění zásahu do svobody sdružovací musí být relevantní a dostatečné. Nezbytnost zásahu pak vyžaduje, aby odpovídal naléhavé společenské potřebě a byl přiměřený sledovaným legitimním zájmům, tj. zájmům uvedeným v čl. 11 odst. 2 Úmluvy a v čl. 20 odst. 3 Listiny. Při posuzování přiměřenosti zásahu je třeba posoudit povahu a tvrdost uložených opatření. Zákaz sdružení by měl být krajním opatřením, ale orgány veřejné moci s ním nemusí čekat až do chvíle, kdy sdružení začne podnikat konkrétní kroky neslučitelné s demokratickými principy. V této souvislosti lze poukázat na nález Ústavního soudu ze dne 12. 3. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 83/06, publikovaný pod č. 116/2008 Sb., v němž Ústavní soud označil princip přiměřenosti za jeden z esenciálních znaků demokratického právního státu, který zejména předpokládá, že opatření omezující základní práva či svobody nesmějí svými negativními důsledky přesáhnout klady, které představuje veřejný zájem na těchto opatřeních (viz bod 184 citovaného nálezu).

Soud konstatuje, že první z výše uvedených kritérií bylo v posuzované věci naplněno, neboť ministerstvo mělo pro rozhodnutí o odmítnutí návrhu žalobce zákonnou oporu v ust. 8 odst. 1 písm. c) ve spojení s ust. § 4 písm. a) a b) zákona o sdružování.

Legitimním zájmem (druhé kritérium), který byl zásahem do práva svobodně se sdružovat v daném případě sledován, byla podle odůvodnění rozhodnutí ministerstva, ochrana veřejného pořádku, jíž je stát povinen dostát. Uvedené vychází z čl. 20 odst. 3 Listiny, kde jsou uvedeny důvody, pro které může dojít k zásahu do práva svobodně se sdružovat. Smyslem zásahu do práva svobodně se sdružovat by se v daném případě mohla stát ochrana před destabilizací společenského řádu a ústavního pořádku. Takováto úvaha však v napadeném rozhodnutí není dosud obsažena, byť je v něm odkazováno na poznatky ministerstva získané ve spojitosti se zápisem společnosti SKS – Informační středisko Praha s.r.o. do obchodního rejstříku. Přitom je povinností žalovaného, aby svou úvahu o naplnění druhého kritéria pečlivě odůvodnil, což bude rovněž úkolem žalovaného v případě závěru ministerstva o odmítnutí registrace tohoto sdružení.

Zásah do práva svobodně se sdružovat tedy může být ospravedlněn pouze takovým jednáním, které je rizikem pro bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost či pořádek, vede

k páčání trestné činnosti nebo k ohrožení práv a svobod druhých. *Ministerstvo se proto vždy musí zabývat otázkou, zda je tento zásah do práva svobodně se sdružovat proporcionální ve vztahu k porušenému či ohroženému právu nebo zájmu.* Nepostačuje každé porušení zákona či veřejného pořádku, ale pouze takové, které se svým významem vyrovná omezení sdružovacího práva (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 3. 2009, č. j. Pst 1/2008 - 66, č. 1841/2009 Sb. NSS, bod 60). I v tomto případě bude nezbytným, aby žalovaný v případě závěru o odmítnutí registrace tohoto sdružení, doplnil napadené rozhodnutí o správní úvahu, zda v daném případě jde o zásah i v demokratické společnosti nezbytný (třetí kritérium) a zda je adekvátní zájmu společnosti na ochraně veřejného pořádku spočívající např. v ochraně pořádku a ochraně práv jiných před existencí subjektu, který ve svých cílech navazuje na historické události z doby před i po druhé světové válce, kdy právě tato doba, na rozdíl od současnosti, byla poznamenána napjatými vztahy mezi Čechy a Němci (a to i s ohledem na nastupující nacistické hnutí), a aby uvedl konkrétní skutečnosti, z nichž dovozuje ohrožení veřejného pořádku, tedy na základě kterých konkrétních důkazních prostředků k tomuto závěru dospěl.

V případě závěru o odmítnutí registrace zamýšleného sdružení musí být takový závěr opřen o konkrétní poznatky vyplývající z konkrétních a doložených důkazních prostředků (poznatky o tom, že již nyní vyvíjená činnost těmi, kteří se hlásí k zamýšlenému sdružení, vyvolává nezbytnost ochrany veřejného pořádku ve formě odmítnutí registrace takového sdružení), které žalovaný učiní součástí správního spisu, neboť rozhodnutí nemůže vycházet toliko z úvah správního orgánu a jím uváděných předpokladů.

K závěrečnému tvrzení žalobce, že cílem sdružení je „obnova pokojného soužití Čechů a Němců na území České republiky, které bude prospěšné oběma národům“ soud jen na okraj uvádí, že dle jeho názoru tato proklamace postrádá na aktuálnosti a chybí jí reálný podklad, když současná situace je právě odrazem pokojného soužití Čechů a Němců v jejich státech v rámci Evropské unie.

Ze všech shora uvedených důvodů Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a 78 odst. 4 s.ř.s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude vázán právním názorem soudu ve smyslu ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.

Pokud jde o náklady řízení, soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci, kteří byli ve věci úspěšní, mají právo na náhradu nákladů řízení spočívající v zaplaceném soudním poplatku.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li

poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 20. prosince 2012

JUDr. Ludmila Sandnerová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Jeklová